Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem-Alexanderhof 20
2509 LM DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[redacted]
Persoonsgegeven

Onze referentie
44002908

Datum 20 FEB. 2024

Betreft Adviesaanvraag Plan 'Vertel het hele Verhaal' Nationaal Slavernijmuseum

Geachte Raad,

Tot mijn grote genoegen kan ik u mededelen dat het plan *Vertel het hele verhaal* van de kwartiermakers Nationaal Slavernijmuseum is afgerond. Het plan zet een belangrijke stap in een proces naar een nationaal slavernijmuseum waar het Rijk zich sinds 2019 samen met de gemeente Amsterdam voor inzet. Ik vind het belangrijk om het historisch bewustzijn en de kennis over de doorwerking van het slavernijverleden te vergroten.

Met het verkenningsrapport 'Met de kracht van de voorouders', uw eerdere advies samen met de Amsterdamse Kunstraad en consultaties met betrokkenen is de verkenning naar het slavernijmuseum afgerond en kregen drie kwartiermakers de opdracht om een voorstel voor het museum uit te werken.

Gezien uw expertise van het culturele en museale veld verzoeken wij u een gezamenlijk advies uit te brengen, samen met de Amsterdamse Kunstraad, aan het college van Burgemeester en Wethouders en mijzelf over het plan voor een Nationaal Slavernijmuseum getiteld *Vertel het hele Verhaal*. Het College van Burgemeester en Wethouders heeft dezelfde adviesaanvraag aan de Amsterdamse Kunstraad toegezonden.

Participatieproces
Met de oplevering van het plan van de kwartiermakers is de realisatie van het Nationaal Slavernijmuseum weer een stap dichterbij. De kwartiermakers hebben bewust gekozen om een uitvoerig en omvangrijk participatieproces te volgen in Nederland, het Caribisch deel van het Koninkrijk en Suriname. Mede vanwege de grote betrokkenheid heeft de participatie een centrale plek gekregen. De kwartiermakers hebben met meer dan vijfduizend mensen in ruim dertig steden gesproken. Daarnaast vonden er talloze kleinere gesprekken plaats met belangenorganisaties, geïnteresseerden, culturele instellingen, kennisinstituten en grassroots-organisaties. Gesprekken over het belang en de scope van het museum, het museale concept, de verwachtingen en de plek die het museum in moet nemen in Amsterdam, Nederland én internationaal. Ook zijn, naast de genoemde vijfduizend deelnemers, 6700 kinderen betrokken in Nederland en op Curaçao en Aruba.

De opbrengst van alle gesprekken is onlosmakelijk onderdeel geworden van het plan. Naast de inhoudelijke inbreng voor het museum die tijdens de participatie is opgehaald, heeft het proces bijgedragen aan draagvlak voor het museum onder de deelnemers. Daarbij zijn talloze verbindingen gelegd met organisaties en culturele instellingen die iets voor de totstandkoming van het museum willen betekenen.

Advies Nationale museale voorziening slavernijverleden
Op 29 juni 2021 is uw Raad, samen met de Amsterdamse Kunstraad, gevraagd advies uit te brengen over het Verkenningsrapport *Met de kracht van de voorouders*. In deze adviesaanvraag werd gevraagd te adviseren over de missie en visie, focus op trans-Atlantische slavernijverleden (en de mogelijkheid tot verbreding in de toekomst), het nationale karakter, het draagvlak, museaal concept en programma, collectievorming, doelgroepen/ publiek, educatie, tijdelijkheid, diversiteit en inclusie, uitvoerbaarheid en overige aandachtspunten[1].

Het resulteerde in een uitgebreid advies[2] waarin de raden noodzaak zagen voor dit museum en het daarmee als een belangrijke aanvulling op het Nederlandse museale landschap bestempelden. U stelde dat er momenteel geen enkel museum is dat permanent, structureel en substantieel aandacht besteedt aan het Nederlandse koloniale slavernijverleden. Het verkenningsrapport bood een goede basis voor dit museum. Gezien de educatieve functie was u enthousiast over de inzet op beleving, kennis en co-creatie. U adviseerde een extra inspanning op de publieksgroepen die zich (nog) niet verbonden voelen met het onderwerp en adviseerde ook de slavernij in de Indonesische archipel en de Indische Oceaan van begin af aan onderdeel te maken van het museale concept. Niet vanuit een andere invalshoek, maar ten behoeve van het volledige verhaal. In de ogen van de raden heeft juist een nationaal museum over het slavernijverleden de taak om structureel een compleet beeld te geven van de slavernij die onder Nederlands (koloniaal) bewind heeft plaatsgevonden.

Adviesaanvraag
De kwartiermakers hebben de opdracht gekregen om, op basis van het Verkenningsrapport, het advies van de ad hoc commissie en de bestuurlijke reactie van het college van de gemeente Amsterdam[3], een museaal ondernemingsplan op te stellen. Vanwege uw omvangrijke en grondige advies in 2021, zien het college en ik geen aanleiding voor opnieuw een uitvoerig advies. Wel hechten het college en ik aan uw uitgebreide kennis en ervaring van het museale en culturele veld ten behoeve van de volgende fase, waarin een museale organisatie wordt opgericht met tijdelijke programmering en de voorbereiding van de start van de bouw van het museum.

Sinds 2021 is er veel gebeurd. Ik hecht er, samen met het college van B&W, aan u opnieuw te betrekken en daarbij uw eerder geschetste uitgangspunten in het achterhoofd te houden. Ik vraag u en de Amsterdamse Kunstraad of het plan een goede basis is voor de volgende fase van het museum. Daarnaast vernemen wij graag of u aandachtspunten heeft voor het vervolg. Ik vraag u met oog op het

---

[1] Brief+minister+ivm+adviesaanvraag+nationale+museale+voorziening+slavernijverleden.pdf
[2] Advies nationale museale voorziening slavernijverleden d.d. 1 november 2021
[3] Bestuurlijke reactie d.d. 26 januari 2022

uitvoerige voortraject en uw vorige advies en het participatieproces, een bondig advies te formuleren.

Onze referentie
44002908

Mede op basis van het advies van de raden, zal het gemeente college in afstemming met het Rijk komend voorjaar een besluit nemen over het plan voor het nationaal slavernijmuseum. Graag ontvangen wij uw advies uiterlijk 2 april 2024.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Fleur Gräper-van Koolwijk